

ผลกระทบของการจัดการศึกษาต่อคุณภาพชีวิตนักเรียน : ศึกษากรณี

โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร

The Impact of Educational Management on Students' Quality of Life : A Case Study
of Nawamintrachuthitkrungthepinahanakorn School

วิทยานิพนธ์

โดย

นางก้องกิต เบระะประภาส

เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

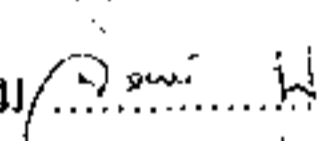
เพื่อเป็นส่วนประกอบของการศึกษาระดับสูง

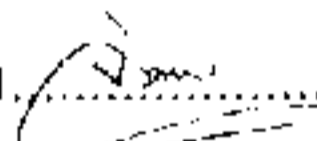
พัฒนบริหารศาสตร์มหบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

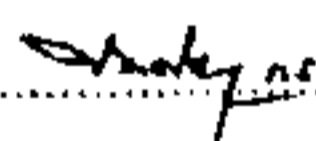
พ.ศ. 2538

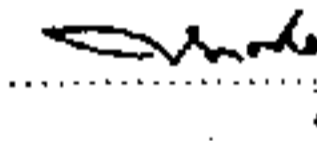
วิทยานิพนธ์ : ผลกระทบของการจัดการศึกษาคือคุณภาพชีวิตนักเรียน :
ศึกษากรณีโรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร
The Impact of Educational Management on
Students' Quality of Life : A Case Study of
Nawamintrachuthit Krungthepmahanakorn School.
โดย : นางอ่องจิต เมธยะประภาส
: Mrs. Ongjit Methayapraphat
นักศึกษาคณะพัฒนาสังคม : รุ่นที่ 2 (ภาคพิเศษ) รหัส 530351084

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรรับ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) ได้

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ลงนาม ประธาน
(อาจารย์จรัสพร บูรณสิน)
วันที่ 30 ธันวาคม 2537

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ลงนาม ประธาน
(อาจารย์จรัสพร บูรณสิน)
วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2538

ลงนาม ที่ปรึกษา
(รศ.ดร.บัณฑิตยา กรรณสูต)
วันที่ 30 ธันวาคม 2537

ลงนาม กรรมการ
(รศ.ดร.บัณฑิตยา กรรณสูต)
วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2538

ลงนาม ที่ปรึกษา
(อาจารย์ณรงค์ บัวเกษ)
วันที่ 30 ธันวาคม 2537

ลงนาม กรรมการ
(อาจารย์ณรงค์ บัวเกษ)
วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2538

คณะพัฒนาสังคมอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

รองศาสตราจารย์ คณบดี
(นายสากล จริยวิทยานนท์)
วันที่ 23 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง : ผลกระทบของการจัดการศึกษาคู่คุณภาพชีวิตนักเรียน : ศึกษากรณี
โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร
โดย : นางอ่องจิต เมธยะประภาส
ชื่อปริญญาโท : พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
สาขา : การจัดการพัฒนาสังคม
ปีการศึกษา : 2537

การศึกษานี้มุ่งวิเคราะห์ 1) สภาพพื้นฐานทั่วไปของนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร 2) ผลของการจัดการศึกษาด้านบริหารวิชาการ การบริหารกิจการนักเรียนด้านสุขภาพอนามัย การบริหารกิจการนักเรียนด้านบริการชุมชน และการจัดสวัสดิการ 3) ระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านสรีระ ด้านสติปัญญา และด้านจิตใจ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างผลการจัดการศึกษากับคุณภาพชีวิตนักเรียน และ 5) ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขการจัดการศึกษาในโรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร

ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลโดยวิธีสอบถามนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 726 ราย โดยจำแนกเป็นเพศชาย และหญิงกลุ่มละ 363 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์บางส่วน (Partial correlation coefficient)

ผลการศึกษา

1. สภาพพื้นฐานของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีอายุ 14 ปี (ร้อยละ 33.7) น้ำหนักเฉลี่ยของนักเรียนหญิง และชายในทุกกลุ่มอายุผ่านเกณฑ์มาตรฐาน อาศัยอยู่กับบิดา มารดา (ร้อยละ 68.2) บิดามีอาชีพรับจ้าง/พนักงานบริษัท (ร้อยละ 41.1) มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 52.5) อาชีพของมารดาคือ ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท (ร้อยละ 25.7) กู้ขาย หรือทำธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 25.2) มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 47.3) มีพี่น้องร่วมบิดา มารดา 2-3 คน (ร้อยละ 70.4) จำนวนพี่น้องที่พบมากที่สุดคือ 8 คน (ร้อยละ 0.8) เป็นบุตรคนแรกของบิดา มารดา (ร้อยละ 46.7) อาศัยรถประจำทางหรือรถสองแถวมาโรงเรียน (ร้อยละ 64.7) ระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียนไม่เกิน 3 กิโลเมตร (ร้อยละ 77.5) นักเรียนที่เลือกบริโภคโปรตีนเป็นอันดับแรก

(2)

(ร้อยละ 39.7) เลือกบริโภคคาร์โบไฮเดรตอันดับแรก (ร้อยละ 43.5) เลือกบริโภคไขมันเป็นอันดับ 3 (ร้อยละ 30.4) เลือกบริโภคเกลือแร่และวิตามินแร่เป็นอันดับ 4 (ร้อยละ 57.0)

2. ผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร

2.1 ผลการจัดการศึกษาด้านบริหารวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านประสิทธิภาพ และความชำนาญ และวิชาที่สอนจัดตามความถนัด ตรงตามคุณวุฒิของครู อาจารย์ รวมทั้งการจัดการประกวดโครงการวิชาการด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับดี

2.2 ผลการจัดการศึกษาด้านการบริหารกิจการนักเรียนด้านสุขภาพอนามัย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการจัดแข่งขันกีฬาเพื่อสุขภาพ และการจัดเก็บขยะอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับดี

2.3 ผลการจัดการศึกษาด้านบริหารกิจการนักเรียนด้านบริการชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง แต่ในด้านการให้โอกาสได้ศึกษาต่อ การจัดกลุ่มชุมชนต่าง ๆ อยู่ในระดับดี

2.4 ผลการจัดการศึกษาด้านสวัสดิการ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการจัดอาหารกลางวันและทุนการศึกษาของนักเรียนอยู่ในระดับดี

ผลการประเมินการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน พบว่า นักเรียนร้อยละ 65.8 ประเมินในระดับปานกลาง

3. ระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร พบว่า

3.1 คุณภาพชีวิตด้านสรีระของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 78.3)

3.2 คุณภาพชีวิตด้านสติปัญญาของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 68.9)

3.3 คุณภาพชีวิตด้านจิตใจของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 88.0)

3.4 คุณภาพชีวิตรวมของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 74.1)

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

เมื่อกวบบคุมปัจจัยด้านครอบครัวแล้ว พบว่า การจัดการศึกษาด้านบริหารงานวิชาการ ($r = .3549$) ด้านบริหารกิจการนักเรียนด้านบริการชุมชน ($r = .3183$) การจัดสวัสดิการ ($r = .3343$) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับด้านการบริหารกิจการนักเรียนด้านสุขภาพอนามัย ($r = .2981$) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการจัดการศึกษารวมทั้ง 4 ด้าน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในด้านนโยบาย

การพัฒนาให้นักเรียนในโรงเรียนววมินทร์ราชูทิศ กรุงเทพมหานคร ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นนั้น ผู้ศึกษาใคร่เสนอความเห็นในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ดังนี้

- 1.1 การจัดการด้านวิชาการ นโยบายการจัดการด้านวิชาการควรมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาความรู้ ความสามารถของนักเรียน ได้แก่
 - (1) การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครู อาจารย์ได้ผลิตสื่อ และสอนโดยใช้สื่อการสอน
 - (2) การสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียน แสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองจากแหล่งวิชาต่าง ๆ
 - (3) การจัดสอนซ่อมเสริมที่มีได้มุ่งเน้นด้านธุรกิจ เพื่อยกระดับความรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น
 - (4) การจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความรู้ และความสามารถ รวมทั้งการสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งภายในและนอกสถานศึกษา
 - (5) การให้เกียรติ และยกย่องนักเรียนผู้มีความรู้ และความสามารถพิเศษ
 - (6) การจัดและควบคุม การจัดหาอาหาร น้ำดื่ม หรือเครื่องดื่ม สำหรับนักเรียนในสถานศึกษา ให้เป็นไปตามหลักโภชนาการ

(7) ให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับโภชนาการ รวมทั้งการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร การเลือกอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.2 การจัดการด้านสุขภาพอนามัย นโยบายควรมุ่งเน้นการให้ความรู้แก่นักเรียนในสถานศึกษาเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัยส่วนบุคคล และชุมชน

1.3. การจัดการแนะแนว นโยบายด้านนี้ควรมุ่งเน้นการให้คำปรึกษา แนะนำชี้แนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมแก่นักเรียนในปัญหาการเรียน ปัญหาครอบครัว ปัญหาการเลือกเรียน และอื่น ๆ มีการรวบรวม และเผยแพร่สิ่งอันเป็นสารประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านการเรียน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ

2. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

ในการศึกษา พบผลที่สำคัญว่า ผลการจัดการศึกษาในโรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี หากเพื่อให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนดียิ่งขึ้น จึงควรปรับปรุงแก้ไข การจัดการศึกษาในบางด้าน ได้แก่

- 2.1. ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้แข่งขันได้ทั่วถึง อาทิ ปลายทางวิชาการมากขึ้น
- 2.2 โรงเรียนควรส่งนักเรียนไปร่วมประชุม สัมมนา ฝึกอบรม ในระดับชาติให้มากกว่าที่เป็นอยู่
- 2.3 ควรวางแผนเพื่อให้นักเรียนมีสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง
- 2.4 สนับสนุนการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ
- 2.5 มีการตรวจสอบควบคุมคุณภาพอาหารที่จำหน่ายให้นักเรียน
- 2.6 มีการดูแลห้องน้ำ ห้างล้าง ให้สะอาดพอเพียงกับจำนวนนักเรียน

THESIS : The Impact of Educational Management on Students' Quality of Life : The Case Study of Nawamintrachuthitkrungthepmahanakom School.

BY : Mrs. Ongjit Metthayapraphat

DEGREE : Master of Arts (Social Development)

MAJOR : Social Development Management

ACADEMIC : 1994

ABSTACT

The study examined (1) the general backgrounds of the students at Nawamintrachuthitkrungthepmahanakom School, (2) the results of the educational management concerning academic administration ; the student activity managemant, especially health, community service, and welfare, (3) students' life quality in terms of physical health, intellect and mentality, (4) the relationship between the results of the educational management with the students' quality of life. (5) To recommend how to improve the educational management at Nawamintrachuthitkrungthepmahanakom School.

The data were collected by having them fill in the questionnaire 726 students during the first semester of the academic year 1994. They were students of Grades 1 - 6 at Nawamintrachuthitkrungthep- mahanakom School. The number of male and female students was equal (363 in each group). The statistics employed for data analysis were frequency, percent, mean, standard deviation, and partial correlation coefficient.

Findings

1. Students' backgrounds. Most students were 14 years old (33.7 %). The average weight of both sexes in all the age groups met the standard. More than half (68.2 %) lived with their parents. Their fathers of almost half of them (41.0%) were wage earners or companies' employees and had an income of not more than 10,000 baht per month (52.5 %). About 25.7 percent had mothers who worked as workers or companies employees and around 25.2 percent had their own small businesses. Almost half of their mothers (47.3 %) had an income of not more than 10,000 baht per month. Many students had about 2 - 3 siblings (70.4%). The maximum number of siblings was 8 (0.8 %). Nearly half (46.7 %) were the first child. More than half (64.7 %) took a bus or a microbus to school. The distance from the school to their homes was not more than 3 kilometers (77.5 %). The percentage of those who chose to consume protein first was 39.7 percent. Almost half of them (43.5%) preferred to eat carbohydrate first. Those who chose to eat fat came third (30.4 %), followed by those who chose consume vitamins and minerals (57.0%)

2. Results of educational Management at Nawamintrachuthitkrungthep mahanakorn School

2.1 The academic administration was found to be moderately good except that the experience, the assignment of teacher to teach a certain subject was based on their background major and educational level. The academic contest projects were found to be good.

(7)

2.2 The school took care of students' health at an average level except that sports contests were hardly arranged. The garbage disposal was done consistently and efficiently.

2.3 The service to the community was found to be moderate. But to provide an opportunity for people to further their studies was quite good.

2.4 The student welfare in general was moderate. However, the lunch project and the scholarship project were found to be good.

About 65.8 percent of the students considered all the four activities to be moderately good.

3. The life quality of students at Nawamintrachuthitkrungthep-mahanakorn School. It was found that

3.1 their physical health was found to be of average (78.3 %)

3.2 their intellect was also at an average level (68.9 %)

3.3 their mentality was also of average (88.0 %)

3.4 The overall life quality of the students here was moderate. (74.1 %)

4. Results of the testings of hypotheses. When the family factors were not considered, the academic administration ($r = .3549$), community service ($r = .3183$), welfare ($r = .3343$) significantly affected the students' life quality at the .01 level. The health management ($r = .2981$) slightly affected their life quality with statistical significance at the .01 level. All the four activities significantly affected the students at an average level, also at the .01 level.

Recommendations

1. Recommendations on policy - making 'To develop the quality of life of the students at Nawamintrachuthitkrungthepmahanakorn School, the administrators should do the following :

1.1 Academic policy. The focus should be on the development of the students' skills and knowledge by

(1) supporting the teachers to produce teaching aids and to teach by using audio - visual aids.

(2) supporting the students to acquire extra knowledge beyond the class textbooks.

(3) arranging tutorial sessions which were not business - oriented to enhance the students' knowledge.

(4) arranging extracurriculum activities on school campus so that the students could show off their abilities, including supporting them to attend extracurriculum activities both in and outside the school.

(5) honoring and praising students who were talented or who had a special ability.

(6) Controlling food and drinks at school so that the students would eat clean nutritious food.

(7) educating the students about nutrition, including teaching them to form a good eating habit so as to use in their daily lives.

1.2 Health service program. The aim was to educate the students to take care of themselves and the health of the community.

1.3 Guidance service. The aim was to give consultation and advice about the students' academic problems ,family problems, choosing the subjects to study and other. Something useful for the students' educational and future careers should be made known to them.

2. Recommendations for practice

As it was found that the educational administration here was already good , to better the system the school should

2.1 provide a debate contest, an academic panel discussion, etc.

2.2 The school should send the students to attend international seminars , conferences and training courses more often than at present.

2.3 Different sports field and gymnasiums should be available for the students to exercise.

2.4 The students should be sent to join enter - school sports contests.

2.5 Control of healthy food to sell to students was recenary.

2.6 The school toilets should be chean and were sufficient in number for the students.

กิติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ท่านอาจารย์จิระพร บุรณสิน รองศาสตราจารย์ ดร.ชัตติยา วรรณสุต ท่านผู้อำนวยการณรงค์ บัวเกษ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ รวมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการและคณาจารย์โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร ทุกท่านและขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2,3,4,5 และ 6 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณนิสิตปริญญาโทรุ่นพี่ รุ่นน้อง และเพื่อนๆ วิชาเอกการจัดการทุกคนที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์

เบื้องหลังความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ส่วนหนึ่งมาจากแรงสนับสนุนจากคุณพ่อและคุณเขาวลิต เมชยะประภาส ที่ให้กำลังใจและให้การช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแด่คุณพระศรีรัตนตรัย คุณบิดา-มารดา-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

อ่องจิต เมชยะประภาส

คำนำ

คุณภาพชีวิต เป็นมิติใหม่ที่นักพัฒนาใช้เป็นตัวชี้วัดระดับการพัฒนาประเทศ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้น สถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญในกระบวนการเสริมสร้างประสบการณ์ และสมรรถภาพให้แก่บุคคล เนื่องจากมีส่วนสำคัญในการถ่ายทอดการเรียนรู้ให้แก่สังคม โดยทำหน้าที่รองจากสถาบันครอบครัว สมาชิกใหม่ของสังคมจะมีคุณภาพชีวิตที่พร้อมจะสืบสานสังคมให้ยืนยาวต่อไป โรงเรียนหรือสถานการศึกษามีส่วนในกระบวนการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตกระบวนการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน อันจะก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีของนักเรียน เป็นผลผลิตที่ดีของสังคม ไม่มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนหรือผิดสังคม